

Lærlingene have virkelig ikke for megen Frihed; hvis vi skulle vedtage en Lov om disse Forhold, bør vi i alt Fald gjøre saa Meget for Lærlingene, at vi, naar Lærlingene have slidt og slæbt paa Værkstedet fra Morgen tidlig til Aften sent de 6 Dage om Ugen, lade dem faae den syvende Dag helt fri; det kunde de nok trænge til. Der kan vel reises praktiske Indvendinger derimod, f. Ex. at en Del Mæringsdrivende ikke kunne undvære Lærlingene Søndag Formiddag, f. Ex. Konbitorene. Men kunne de ikke det, saa maa de lade være at holde Lærlinge, eller i alt Fald holde saa megen Medhjælp, at de Søndag Formiddag kunne undvære deres Lærlinge i deres Bedrift. Der findes endvidere en Bestemmelse om, at Lærlingen „ordentligvis“ ikke maa anvendes til andet Arbejde end det, som hører til hans Fag. Det er igjen en af disse taagede, ubestemte Ting, som der er saa mange af i Forslaget. Hvad vil „ordentligvis“ sige? Det er ikke noget Bestemt. Mesteren kan lade være at gjøre det, hvis han vil. Jeg tror, at i dette Tilfælde bør der stjelnes imellem, om Lærlingen er tilhuse hos Mesteren eller ikke. I det Tilfælde, at han er til Huse hos Mesteren og paa en Maade regnes med til Familien, saa er det selvfølgeligt, at der tit kan være Ting i Huset, som Lærlingen baade vil udføre og kan have Forpligtelse til at tage sig af. Noget Andet er det derimod, naar Lærlingen ikke er i Huset, og naar der er afluttet Kontrakt, hvorefter han møder naar Arbejdstiden begynder og gaar sin Vej, naar den opfører. Hvorfor skal saa Mesteren i den Tid, da Lærlingen skal have sin Uddannelse og Oplæring i det Fag, han siden skal beskæftige sig med, have Ret til at bruge ham til andet Arbejde end det, som er nævnt i Lærekontrakten? I § 9 findes atter en af disse forunderlige upraktiske Bestemmelser; ja, jeg veed ikke, jeg nogenstinde har truffet en mere upraktisk Bestemmelse end denne: at Mesteren „bør“ i Læretiden bringe Lærlingen saa vidt i sit Fag, at det bliver muligt for denne at gjøre Svendeproe. Her er ikke noget bestemt „skal“, der sættes blot en Mulighed; men der siges endvidere, at saafremt Lærlingen, naar Læretiden er udløben, ikke aflægger Svendeproe, saa har Mesteren at meddele ham et Lærebrev, indeholdende en Bevidnelse af, hvorlænge han har staaet i Lære, og hvorvidt han har opnaaet Dygtighed i sit Fag. Men det bestemmes bag efter, at hvis Mesteren ikke kan give et saadant Lærebrev, fordi han selv har ladet det mangle paa tilbørlig Omhu for Lærlingens Uddannelse, skal han give Lærlingen Erstatning. Det er en stor Pligt,

som paalægges Mesteren. Først skal han skønne, om han selv har bibragt Lærlingen en saadan Dygtighed i Faget, at han selv kan give ham Attest for Dygtighed, og hvis han saa skønner, at han ikke kan det, saa skal han give Lærlingen Erstatning. Jeg tror ikke, der blev en eneste Mester i hele Danmark, som ikke skønnede, at hans Lærlinge være bragte, om ikke til nogen høj Fuldkommenhed, saa dog saa vidt, at det nogenlunde kunde gaa an, og en Lærling vilde saaledes altid faae Attest for Dygtighed, thi hvis Mesteren ikke gav ham den, saa skulde han give ham Erstatning. Der findes vel nok bagefter en Bestemmelse om, at hvis Mesteren i Lærebrevet giver en „bitterlig urigtig Bevidnelse“, saa isalder han Straf; men en „bitterlig urigtig“ Bevidnelse giver han selvfølgelig aldrig. Det er en Skønssag, og at Mesteren skønner til sin egen Fordel, er jo kun naturligt; Andet kan man i alt Fald ikke vente i ret mange Tilfælde. — I den nævnte Paragraf træffe vi igjen en taaget Bestemmelse; jeg veed i alt Fald ikke, hvad der menes. Der staaar, at Mesteren skal tilholde Lærlingen at søge Undervisning i en teknisk Skole eller en Handelsskole, alt efter som han nu trænger til. Hvad vil nu det sige: „tilholde“? Vi har Ordet „tilholde“ i Betydning: Paabud om Noget, der skal ske, men efter almindelig Sprogbrug er det det Samme som: „at anbefale“. Er det Meningen hermed, at Mesteren ubetinget, for saa vidt der er en saadan Skole, skal holde Lærlingen i den, eller er det Meningen og er det nok, at Mesteren en Gang imellem, en enkelt Gang, maaste strax ved Lærlingens Ankomst taler med ham om, at det maaste kunde være rigtigt at søge en saadan Skole. Saa er der noget Andet: Hvem skal betale, Mesteren eller Lærlingen? Det spiller en ikke ringe Rolle, saaledes som de tekniske Skoler ere mange Steder her i Landet. Forholdet er jo ofte saaledes, at den tekniske Skole enten eies af eller staaar i nær Forbindelse med Byens Haandværkerforening, og det saaledes, at kun Medlemmer af Haandværkerforeningen have Ret til at faae deres Lærlinge ind i den tekniske Skole. Hvis nu Mesteren ikke er Medlem eller ikke kan blive Medlem af Haandværkerforeningen, saa kan det sommetider være uanseligt, at udføre Paabudet, for saa vidt det er et Paabud, der rettes til ham. For saa vidt det derimod ikke er et Paabud, at Lærlingen selv skal betale det, vil det i mange Tilfælde blive værre og dyrere for Lærlingen, end det vil blive for Mesteren. Denne Bestemmelse trænger ogsaa til nærmere Udvikling og Forklaring, ligesom Lovforslaget